

ת"פ 31876/05/22 - מדינת ישראל נגד שיר שוורץ

בית משפט השלום בקריית גת

15 מרץ 2023

ת"פ 31876-05-22 מדינת ישראל נ' שוורץ

לפני כב' השופטת זהר דולב להמן

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עוה"ד חני שנפ

נגד

הנאשם

שיר שוורץ

ע"י ב"כ עוה"ד רומן קוגן

פסק דין

הכרעת הדין, הסדר הטיעון והשתלשלות העניינים בתיק

- ב-27.6.22 הוצג בפני סגנית הנשיא, כב' הש' חלפון-נזריאן, הסדר טיעון במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן (להלן: **כתב האישום**), הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית, בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא ל-**פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש]**, התשל"ג-1973 (להלן: **פקודת הסמים**), בכך שביום 5.5.21 החזיק 135 גרם נטו קנבוס, שלא לצריכתו העצמית.
- בהתאם להסדר הטיעון הופנה הנאשם לשירות המבחן לעריכת תסקיר בעניינו. שירות המבחן התבקש לבחון אפשרות ביטול הרשעתו, מבלי שהיתה הסכמה לעונש ותוך שהמאשימה ציינה כי עמדתה לענישה הכוללת גם מאסר, שיכול שירוצה בעבודות שירות.
- כתב האישום המקורי הוגש ב-16.5.22, כחודש ו-10 ימים מאוחר יותר (ב-27.6.22) הוצג הסדר הטיעון. לאחר מספר דחיות התקבל ב-2.2.23 תסקיר שהמליץ על ביטול הרשעת הנאשם. ב-6.2.23 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. מועד מתן פסק הדין נדחה ל-15.3.23 כדי לאפשר לב"כ הנאשם להציג אסמכתאות התומכות בבקשתו לביטול ההרשעה ואלו הוגשו במועד.

סוגיית ביטול ההרשעה

- בסעיף 7 לפסק דינה ב-ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (21.8.97) (להלן: **הלכת כתב**), אליו הפנה ב"כ הנאשם, קבעה כב' הש' דורנר, כי "**הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל**" [ההדגשות לא במקור - זד"ל].
- נפסק לא אחת, כי "**אי הרשעה אינה עונש**" ו-"**שאלת אי הרשעה היא שאלה עצמאית ונפרדת אשר נבחנת במחוזותינו בהתאם לתנאי הלכת כתב**" [ראו רע"פ 3195/19 אגוזי נ' מדינת ישראל (4.7.19)]. ההדגשות במקור - זד"ל]. לצד זאת ניתן לטעמי להיעזר באמות המידה ואבני הבוחן שנקבעו

בתיקון 113 ל-**חוק העונשין**, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), ובכלל זה הערכים החברתיים, מידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירה והפסיקה הנוהגת, כדי לקבוע אם מתקיים התנאי השני, קרי האם סוג העבירה, בנסיבות ביצועה, ושיקולי ענישה אחרים מאפשרים ביטול ההרשעה - ואפנה תחילה לבחינה זו.

סוג העבירה, נסיבות ביצועה ושיקולי ענישה אחרים, לרבות הפסיקה הנוהגת

6. מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי במעשיו פגע הנאשם בערכים מוגנים של שמירה על שלום הציבור ובריאותו וכי נגע הסמים הוא אחד ממחוללי הפשיעה. ארחיב ואוסיף כי השימוש בסמים המסוכנים משבש שגרת חייהם של המשתמשים וקרוביהם ועלול להביא לעבריינות נלווית בתחום הרכוש והאלימות ובכך גם להוביל לפגיעה עקיפה בערכים נוספים, לרבות פגיעה בקניין ובביטחון האישי של הציבור. מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, מידת הפגיעה בעניינו לא נמצאת ברף הגבוה. נסיבות ביצוע העבירה הן לא מהחמורות, מדובר בכמות שהיא לא מהגבוהות, של סם שהוא לא מהמסוכנים שבפקודת הסמים. עיון בפסיקה של שלוש הערכאות מלמד כי בעניינו קיים מנעד גדול של ענישה בתחום הסמים וכך גם בנושא יישום **הלכת כתב** וסיום הליכים ללא הרשעה. במהלך הטיעונים לעונש הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה התומכת בעמדתה ואילו במהלך הדחיה הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה התומכת בעמדתו. כל מקרה לנסיבותיו וניתן לאבחן המקרים השונים. לצד זאת, ניתן לגזור אמת-מידה עונשית הולמת מחלק מפסקי הדין, לרבות פסיקה נוספת, כפי שאפרט להלן (לפי ערכאות וסדר כרונולוגי יורד) -

בית משפט עליון

(א) ע"פ 8169/20, 8447 **שלוש וגורא נ' מדינת ישראל** (26.8.21) - בוטלה הרשעת המערערים ב-סיוע להפרת אמונים, בגין מתן מתנות לעובדות ציבור שטיפלו בבקשות לקבלת אישורי ייבוא שהגיש אחר בשם המבקשים. נקבע כי הגם ש"מדובר ברף נמוך של הסיוע" אף "סיוע כזה חמור במידה שמצדיקה הרשעה כשלעצמה". אולם בהינתן כי "ההרשעה עלולה לפגוע באפשרות המערערים להמשיך ולקבל רשיון ייבוא או רשיון מקצועי", והגם ש-"ככלל אין לקבל טענה זו, הן משום שמדובר בכלל של שיקול דעת של הגורם המינהלי ובאפשרות שאינה וודאית, והן מפני שהעניין אכן קשור בטבורו להרשעה בעבירות שבוצעו. ועוד - אין להפוך את היוצרות ולהתאים את ההרשעה להשלכותיה" - בהינתן גילם של המערערים (אחד כבן למעלה מ-80 והשני כבן 58), היותם נעדרי עבר פלילי, שזו להם הסתבכותם היחידה והחד-פעמית "יש לשקול אפוא את הפגיעה במערערים אל מול 'נסיבות עושה' אלה" ומשכך ביטל בית המשפט העליון, בדעת רוב, את הרשעתם.

(ב) ע"פ 8173/18, 8242 **פלוני ואח' נ' מדינת ישראל** (6.6.19), אליו הפנה ב"כ הנאשם- הרשעת המערערים בוטלה בכפוף לתשלום פיצוי נוסף למתלונן "בהינתן השירות הצבאי של המערערים אשר זוכה לשבחים מצד מפקדיהם, ובהינתן התסקירים החיוביים של שירות המבחן והמלצת שירות המבחן, ועל מנת שלא לפגוע בדרכם של המערערים בעתיד". אין בפסק הדין אינדקציה לסוג העבירות ומהותן. משכך לא ניתן להקיש לעניינו.

(ג) רע"פ 322/15 **ג'אנח נ' מדינת ישראל** (22.1.15), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שבעניינו נקבע מתחם 7-18 חודשים בגין החזקת כ-400 גרם חשיש בביתו, מחולק למספר מנות (נקבע גם מתחם 6-12 חודשים בהחזקת סכין ובסך הכל מתחם 9-24 חודשים בגין שני התיקים שאוחדו). גם פס"ד זה פחות תואם לעניינו.

(ד) ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17.8.00), אליו הפנה ב"כ הנאשם- בית המשפט העליון שב על הכלל לפיו משהודו בביצוע חבלה במורה בנסיבות מחמירות- יש להרשיעם בדין. בית המשפט העליון

קבע כי באיזון בין האינטרסים של המשיבים הקטינים לבין האינטרס הציבורי - גובר האינטרס הציבורי, חרף גילם הצעיר (15-17) והמלצות שירות המבחן בעניינם. רק בעניינו של משיב 3 (כבן 14) נדחה הערעור בשל גילו הצעיר. אף כאן לא ברור ההקשר לענייננו.

בתי משפט מחוזיים

(ה) עפ"ג (מרכז) 25018-07-22 **מדינת ישראל נ' בלקר** (5.2.23), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - בית המשפט המחוזי קבע כי במקרה בו דובר בהחזקת 653.1 גרם קנבוס "**כמות הגדולה פי 43 מהכמות לצריכה עצמית. בנסיבות אלה ראוי שמתחם הענישה יתחיל במספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות**". לכך יש להוסיף כי בניגוד לנאשם שלפני, המשיב שם הורשע גם בהחזקת כלים להכנת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, בנוסף להרשעתו בהחזקת סם בכמות הגדולה פי 5 מהכמות בתיק שלפני.

(ו) עפ"ג (ב"ש) 27326-12-21 **קיזר נ' מדינת ישראל** (9.3.22) (להלן: **פס"ד קיזר**) - בית המשפט המחוזי בבאר שבע ביטל הרשעה במסירת ידיעה כוזבת על עבירה מסוג פשע. המערער הודה בכך שהשאר משאיתו במקום ממנו נלקחה זמן קצר לאחר מכן על ידי אחר, בתיאום עמו ובהמשך מסר תלונה במטרה, כי החנה את המשאית במקום בשל תקלה בבלמים וגילה שנגנבה, בודעו שהתלונה כוזבת. הגם ש**פס"ד קיזר** עסק בעבירה שונה מזו שלפני, קביעות בית המשפט המחוזי בנוגע ל"**מקבילית הכוחות**" בין שני התנאים שנקבעו ב-**הלכת כתב**, רלוונטיות לענייננו, כפי שיבואר להלן.

(ז) עפ"ג (ב"ש) 66903-07-20 **אבו מדיעם נ' מדינת ישראל** (30.12.20) (להלן: **פס"ד אבו מדיעם**) - בית המשפט המחוזי בבאר שבע קיבל ברוב דעות הערעור וביטל הרשעה. הושתו ₪ 10,000 התחייבות, 140 שעות של"צ, 2,000 ₪ פיצוי ו-12 חודשי מבחן על מי שיחד עם שניים אחרים ביצע תקיפה הגורמת חבלה ממשית, שכללה המטומה בקרקפת שמאל, פצעים שטחיים, נפיחות בלסת התחתונה ורגישות מעל כתף שמאל. בעקבות דין ודברים בין המתלונן לאחיו של המערער (להלן: **האח**), דחף האח את המתלונן, המערער תפס את המתלונן וחנק אותו. האח בעט במתלונן והתוקף השלישי היכה בגבו של המתלונן מכת אגרופ. המערער, בן 26, נעדר עבר פלילי, נשוי בשנית. חש צורך להגן על אחיו. בדיעבד הבין, כי ראוי היה להפריד בין הניצים ולא לנהוג באלימות. שירות המבחן התרשם כי למערער מערכת ערכים נורמטיבית ותפקד באופן תקין במישורי חיי השונים. סיים לימודי רפואה ועתיד לגשת למבחן הרישוי ברפואה. חלפו כ-4 שנים מהאירוע. גם כאן, הגם ש**פס"ד אבו מדיעם** עסק בעבירה שונה מזו שלפני, קביעות בית המשפט המחוזי בנוגע ל"**מקבילית הכוחות**" בין שני התנאים שנקבעו ב-**הלכת כתב** רלוונטיות לענייננו, כפי שיבואר להלן.

(ח) עפ"ג (ב"ש) 17306-04-20 **שי נ' מדינת ישראל** (13.7.20) (להלן: **פס"ד שי**) - בית המשפט המחוזי בבאר-שבע ביטל הרשעה בהספקת סם מסוכן, בהסכמת המדינה. על המערער, שבמהלך מסיבת פורים "**מוקשה**", סיפק לסוכן סמוי 0.1399 גרם נטו סם מסוכן מסוג MDMA, הושתו צו מבחן למשך 12 חודשים ו-300 שעות שירות לתועלת הציבור. **פס"ד שי** רלוונטי לענייננו משום שהוא דן בסם קטלני ומסוכן מזה שלפני ובעבירה שתוצאותיה חמורות מאלו שלפני, שכן מדובר בהספקת סם מסוכן.

(ט) עפ"ג (י-ם) 67452-12-18 **מדינת ישראל נ' בוזגלו** (7.4.19), נדחה ערעור על פסק הדין בת"פ

33108-04-17 **מדינת ישראל נ' בוזגלו** (15.11.18), אליו הפנה ב"כ הנאשם- בית המשפט המחוזי קבע כי בגין הספקת סם מסוכן, סחר בסם מסוכן, סיוע לסחר בסם מסוכן - 0.5835, 10.26 ו-9.33 גרם MDMA וכן החזקת סם לשימוש עצמי ניתן להורות על ביטול ההרשעה והמשיב נדון ל-420 שעות של"צ ומבחן לשנה, הגם שנקבע כי תנאי **הלכת כתב** לא מתקיימים, שכן מדובר במי ש"עסק בסחר בסמים והיה ידוע לחבריו ככזה. הוא סחר בסמים בדרך של שכנוע ביחס לאיכות הסם, מחירו ורווחיותו, ... מכר לסוכן כמות משמעותית של סם קשה תמורת סכום כסף נכבד. בעסקה השנייה... המשיב השיג את הסם מאחרים כדי שיוכל למכור לסוכן, ומכר לו כמות גדולה של 12 מנות סם מסוכן תמורת אלפי שקלים. התנהלות המשיב מלמדת על נגישות רבה לעולם הסחר בסם, היכרות וזמינות. בנוסף, לא מתקיים התנאי השני להלכת כתב, שכן לא הוכח שהרשעה תפגע במשיב באופן מוחשי וקונקרטי ותמנע ממנו מלעסוק בשיווק נדל"ן...". עוד נקבע כי "סקירת פסקי הדין בסוגיית אי ההרשעה מוליכה למסקנה כי קיימת קשת רחבה מאוד של אירועים חמורים שהסתיימו ללא הרשעה וקשת דומה של מעשים חמורים פחות שהסתיימו בהרשעה. בסופו של דבר, המבחן הנו פרסונאלי ולגופו של עניין". ובמקרה זה העדיפו בתי המשפט שיקול שיקום המשיב.

(י) עפ"ג (חי') 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.15) אליו הפנה ב"כ הנאשם- בוטלה הרשעה בגידול בצוותא של 3,600 גרם קנבוס, ב-21 שתילים, בתוך עציצים וכדים, במעבדה שהכילה שלושה חדרונים מאולתרים ובה ציוד שכלל: מאווררים, תאורה מיוחדת, צינורות השקייה, גופי חימום, מד חום, חומרים לעידוד גדילה, שנאי חשמל, מצננים ורשת לייבוש העלים. הושתו 180 שעות של"צ, 18 חודשי מבחן, 11,000 ₪ פיצוי לטובת המלחמה בסם ו-6 חודשי פסילה מותנית. בסעיף 19 לפסק דינה, קבעה כב' הש' בטינה טאובר, כי הגם שעל פי ההלכה "**המלצת שירות המבחן הינה בבחינת המלצה בלבד**", אין לאיינו כליל, שכן "**תסקיר שירות המבחן הוא כלי חשוב, באמצעותו ניתן לרדת לעומקן של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולעמוד על הגורמים, שהביאו להידרדרותו לביצוע העבירות, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי השיקום ודרכי השיקום. מכאן עולה, כי בנסיבות המתאימות נכון לתת להמלצות שירות המבחן משקל משמעותי ולעתים אף לאמצם**". חרף חומרת העבירה הוחלט פה אחד להותיר את פסק דינו של בית משפט השלום, תוך העלאת גובה הפיצוי והארכת משך תקופת המבחן, נוכח נסיבותיו האישיות של המשיב והירתמותו להליך הטיפול.

בתי משפט שלום

(יא) ת"פ 16041-09-21 **מדינת ישראל נ' גוליק** (2.2.23) אליו הפנתה ב"כ המאשימה - על מי שהורשע בגידול 3 שתילים של 260 גרם קנבוס והחזקת 20.86 גרם שלא לצריכה עצמית הושתו חודשיים מאסר בעבודות שירות, מאסרים מותנים, 1,500 ₪ קנס ו-2,500 ₪ התחייבות. מעבר לכך שמדובר בעבירות חמורות מאלו שלפני, אשר לגביהן קבעה כב' סגנית הנשיא הש' חלפון-נזריאן כי "**יש קושי בעבירות של גידול סמים והחזקת סמים להימנע מהרשעה שכן עבירת הגידול היא עבירה חמורה**"... - על גזר הדין הוגש ערעור (עפ"ג 7373-03-23) שמטבע הדברים טרם נדון ומשכך לא מדובר בגזר דין חלוט.

(יב) ת"פ 45253-06-19 **מדינת ישראל נ' חג'אג'** (4.1.23) אליו הפנה ב"כ הנאשם (להלן: **ענין חג'אג'**) - בוטלה הרשעה בעבירות עסקה אחרת ב-100 גרם סם מסוכן מסוג קנבוס (שביצע עם אחר)

וקשירת קשר לבצע עסקה בקנבוס. בנוסף לעמידת הנאשם בתנאי השני שנקבע ב-**הלכת כתב**, שהוא תנאי אינדיבידואלי לכל נאשם, קבע כב' הש' גיא אבנון קביעות לגבי התנאי הראשון, הרלוונטיות לעניינו מבחינת קל וחומר, בהינתן כי מדובר בעבירה חמורה פחות מזו שנדונה לפניו "**מבלי להקל ראש בחומרת העבירות שביצע הנאשם, ברי כי אלו כשלעצמן מאפשרות, במקרים המתאימים, לסיים את ההליך ללא הרשעה. הנאשם ביצע את מעשיו בתקופה קצרה, בת פחות מחודש ימים (ברוטו), עסקה אחרת בסם מסוג מריחואנה במשקל 100 גרם (שלא הועבר סופו של יום מיד ליד), וקשירת קשר שלא הבשילה לכדי עסקה, אף היא בסם שאיננו מוגדר קשה, ובכמות לא גדולה**" וראו גם האסמכתאות אליהן הפנה "**לביטול הרשעה בעבירות סמים בנסיבות חמורות יותר ראו ע"פ (ירושלים) 11045-09-18 אליאסיאן נ' מדינת ישראל (3.3.19), הוגש ע"י ב"כ הנאשם); ע"פ (ת"א) 33377-03-20 מדינת ישראל נ' אלשיך (16.12.20); עפ"ג (מרכז-לוד) 53504-01-11 אדם אלון נ' מדינת ישראל (22.5.11).**"

(יג) ת"פ 64171-03-19 **מדינת ישראל נ' מוריאנו ואח' (3.11.19)** - בעבירות החזקת 0.5545 גרם סם מסוכן מסוג MDMA לצריכה עצמית, במהלך אותה מסיבת פורים "**מוקשה**" שנדונה ב-**פס"ד שי-בוטלה** הרשעת הנאשמים והושתו עליהם עונשי פסילת רישיון בפועל, לצד התחייבות עצמית וחיובם בהוצאות לטובת אוצר המדינה.

(יד) ת"פ 40737-08-16 **מדינת ישראל נ' סוויסה (13.6.18)** - לאחר שהורשע ב-2 עבירות תיווך בסם מסוכן, הספקת סם מסוכן, עסקה אחרת בסם מסוכן ו-2 עבירות סחר בסם מסוכן - בוטלה הרשעת צעיר כבן 20, נעדר עבר פלילי, עם נסיבות חיים מורכבות והושתו עליו צו מבחן לשנה ו-300 שעות עבודות שירות לתועלת הציבור, הגם שהכלל בעבירות אלו הוא הרשעה נוכח האינטרס הציבורי.

(טו) ת"פ 35384-05-14 **מדינת ישראל נ' עטיה ואח' (30.3.16)**, אליו הפנה ב"כ הנאשם (להלן **ענין עטיה**)- כב' הש' דינה כהן ביטלה הרשעת הנאשמים בעבירות גידול סם (4 עציצים שמשקלם הכולל כ-400 גרם נטו) והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית (מערכת חשמל ותאורה לגידול), הגם שלא הוכח נזק קונקרטי מעבר לחשש לפגיעה בתעסוקתם (ברכבת ישראל וחברת החשמל), נוכח גילם (בני 26), שירותם הצבאי, נסיבותיהם האישיות והמלצות שירות המבחן בעניינם. על נאשמים 1 ו-2 הושתו 350 שעות של"צ, צו מבחן לשנה, 5,000 ₪ התחייבות, 12 חודשי פסילה מותנית ו-2,000 ₪ הוצאות משפט. להשלמת התמונה אציין כי גם עניינו של נאשם 3 הסתיים ללא הרשעה, אולם הוא החזיק קנבוס לשימוש עצמי.

(טז) ת"פ 2241-08-14 **מדינת ישראל נ' בן הרוש (6.3.17)**, אליו הפנה ב"כ הנאשם - בגין החזקת 3 יחידות חשיש במשקל נטו של 2.58 גרם לצריכתו העצמית והחזקת סם לצריכה עצמית בתיק נוסף שצורף (ת"פ 8642-04-16) בוטלה הרשעתו בשני התיקים כדי שלא להפעיל מאסר מותנה חב הפעלה והושתו 1,500 ₪ התחייבות ו-180 שעות של"צ, נוכח נסיבותיו הקשות והמורכבות של הנאשם.

(יז) ת"פ 23797-03-14 **מדינת ישראל נ' אביב** (1.12.15), אליו הפנה ב"כ הנאשם - לאחר הודאתו בגידול שתילי קנבוס במשקל 923.62 גרם נטו, החזקת כלים במעבדה שהקים בביתו, אשר כללה 3 מכשירי שקילה, מאוורר, שנאי, מד טמפרטורה, חוטי חשמל ושעון שבת ושהיתה פעילה כחצי שנה עובר למעצרו, והחזקת 48.31 גרם נטו קנבוס ו-9.1 גרם נטו חשיש - הסתיים ההליך באי הרשעה, 500 שעות של"צ ורכיבים נוספים שכללו פסילה בפועל ומותנית ותרומה בסך 3,000 ₪ לעמותת אל-סם.

(יח) ת"פ 26189-12-14 **מדינת ישראל נ' שבת** (19.11.15), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בוטלה הרשעת נאשם 2 בהחזקת 0.43 גרם קוקאין לצריכתו העצמית (באישום הראשון), החזקת קוקאין ב-5 הזדמנויות נוספות ושימוש בו יחד עם נאשם 1 (אישום שני) והחזקת קוקאין ב-2 הזדמנויות נוספות ושימוש בו יחד עם נאשם (אישום שלישי). הסם נרכש על ידי הנאשמים לאחר שנאשם 1 תיאם רכישתו מהסוחר, ב-6 הזדמנויות הגיעו הנאשמים יחד לרכוש את הסם, ב-2 הזדמנויות הגיע נאשם 2 לרכוש את הסם מכספים שנתן לו נאשם 1 וב-7 מתוך 8 המקרים עשו הנאשמים שימוש בקוקאין יחדיו. להשלמת התמונה אציין כי נאשם 1 הורשע ונדון למאסר מותנה, פסילה בפועל ועל תנאי, קנס ושל"צ.

(יט) ת"פ 9369-01-13 **מדינת ישראל נ' שמואל** (29.4.15) אליו הפנה ב"כ הנאשם - ההליך בעניינו של צעיר כבן 20, שכנער ניהל אורח חיים שולי ועברייני, אשר הודה בהחזקת כ-5 גרם סם מסוכן מסוג קוקאין, כשהוא מחולק ל-2 אריזות מפלסטיק - הסתיים באי-הרשעה, 10,000 ₪ התחייבות ו-300 שעות של"צ. זאת בשל שיקולי שיקום, העובדה שזו הפעם הראשונה בה עמד לדין כבגיר, מאמציו לחזור למוטב, נסיבותיו האישיות המורכבות, חלוף הזמן, גילו הצעיר והפגיעה של העונש וההרשעה בו ובמשפחתו.

(כ) ת"פ 5992-05-10 **מדינת ישראל נ' שרון** (10.10.11) - הנאשם החזיק, במספר הזדמנויות במהלך חודשים מאי-יולי 2009 בכמויות שונות של סם מסוכן מסוג קוקאין, המצטברות לכ-20 גרם. הגם שלא היה מדובר במעידה חד פעמית, בהינתן שהעבירות בוצעו בתקופה משברית קשה בחייו, שדרדרה אותו לשימוש בסמים, בהינתן שחדל משימוש בסמים והתמיד בכך זמן רב, שיתף פעולה עם חוקריו, בהינתן המלצתו החיובית של שירות המבחן ובשים לב לכך שההרשעה עלולה היתה לפגוע בתחום המקצועי של הנאשם ולשבש ההליך השיקומי המוצלח בעניינו - הסתיים ההליך ללא הרשעה וניתן צו מבחן לשנה.

(כא) ת"פ 5034-12-10 **מדינת ישראל נ' גינזבורג** (31.3.14), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בגין החזקת כ-85 גרם קנבוס לצריכה עצמית בוטלה הרשעת הנאשם והוא נדון ל-140 שעות של"צ.

7. עיון בפסיקה מוביל למסקנה כי **בנסיבות מסוימות, גם בהחזקת סמים מסוכנים מאלו שלפניי, לרבות קוקאין ו-MDMA, ואף בעבירות חמורות מאלו שלפניי, לרבות גידול, אספקה וסחר, לרבות בסמים קשים מאלו שלפניי - ניתן לסיים הליך בביטול ההרשעה.** אשר על כן, סוג העבירה, בנסיבותיה, מאפשר סיום ההליך ללא הרשעה.

באשר לפגיעה קונקרטיית בנאשם

8. כעולה מתסקיר שירות המבחן ומטיעוני הצדדים עולים הנתונים הבאים:

- (א) הנאשם כבן 30, מתגורר בגפו בקיבוץ ניר עם סמוך לבני משפחתו.
- (ב) משפחתו הגרעינית מונה זוג הורים ו-4 אחים ואחיות והוא בן הזקונים. נמצא בקשר קרוב עם הוריו ומשתתף בכל קורותיו. גם הקשר עם אחיו ואחיותיו קרוב ומיטיב ושואב כוחות מהתמיכה של בני משפחתו והקשר הקרוב ביניהם. הנאשם הוא בן למשפחה נורמטיבית, נעדרת כל עבר פלילי, ללא שימוש בחומרים ממכרים, המנהלת אורח חיים יצרני. אביו כבן 69, מנהל רפת בקיבוץ ניר עם. אמו כבת 62, עובדת כאחות במרפה בשדרות.
- (ג) הנאשם מנהל אורח חיים יצרני ושומר על רצף תעסוקתי שנים רבות. סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה ושירות צבאי מלא. בגילאים 16-21 עבד בעבודות מזדמנות ובגילאים 21-26 עבד בפאב בבעלות אחיו בתפקידים שונים. במקביל עבד כחצי שנה כמחסנאי במפעל בקיבוץ בעבודה מועפת לאחר שחרורו. בגילאים 26-28 עבד בגינון בקיבוץ סעד וב-4 השנים האחרונות עובד כמנהל בגידול חקלאי בקיבוץ.
- (ד) גם המעגל החברתי של הנאשם מיטבי ונורמטיבי, הנאשם בקשר עם חברי ילדותו ומסתייע בהם בעת הצורך ואף הם מהווים עבורו גורמי תמיכה, כעולה גם מהתרשמות הפסיכולוגית המטפלת בו.
- (ה) נסיבות חייו של הנאשם מורכבות. מגיל 9 מתמודד עם קשיים חברתיים בעטיים הופנה לטיפול פסיכולוג וכיום מטופל בעת הצורך.
- (ו) לאורך חייו נחשף הנאשם לאירועים טראומטיים בשל המצב הבטחוני הרעוע באזור מגוריו. לפני כשנה וחצי, במסגרת מבצע "שומר חומות", כאשר טיל נפל סמוך לאיזור מגוריו, חווה אירוע טראומתי ותחושת דיכאון. בעקבות זאת אובחן כסובל מפוסט טראומה, ומטופל בקנבוס רפואי וכדורי שינה ונמצא בטיפול ומעקב אצל פסיכיאטר.
- (ז) אחיו הגדול נפטר לפני מספר שנים מדום לב בגיל 37 והנאשם חווה אבדן זה כטראומטי עבורו ועבור משפחתו, אולם בני המשפחה עמדו זה לצד זה בהתמודדות עם האבדן.
- (ח) להתרשמות הפסיכולוגית המטפלת בו נסיבות אלו הובילו לחרדה אשר ככל הנראה עמדה ברקע לביצוע העבירה. להתרשמותה מבין החומרה שבשימוש בקנבוס באופן לא מבוקר וללא היתר ופנה לפסיכיאטר כדי לקבל מענה לחרדה שחש מגורם מקצועי ובאופן מבוקר.
- (ט) הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן, מסר בדיקות שתן נקיות מסמים, מלבד קנבוס שצורך במסגרת מרשום רופא, כאמור לעיל. הנאשם הביע נכונות ורצון להמשיך בהליך הטיפול באפיקים הטיפולים בהם שולב עד כה.
- (י) להתרשמות שירות המבחן לנאשם מערכת ערכים נורמטיבית, הוא לא מעורב בחברה שולית. הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, שומר על רצף תעסוקתי, בעל גורמי תמיכה מצד בני משפחתו, חבריו וגורמי מקצוע שונים והוא מקבל מענה טיפולי כוללני מצד גורמי המקצוע השונים, המסייעים לו עם קשייו ונותנים מענה מספק עבורו. בנוסף לנאשם רשת תמיכה מצד משפחתו וחבריו ואין לו כל קשר לחברה שולית.
- (יא) הנאשם נעדר כל עבר פלילי או תעבורתי וזו הסתבכותו הראשונה עם החוק.
9. ממכתב הפסיכולוגית המטפלת בנאשם עולה כי הסיבה העיקרית לביצוע העבירה היא החרדה ממנה סבל בתקופה משברית בחייו, בשל מציאות בטחונית מאיימת באופן קיומי על חייו, בנוסף לאירוע הטראומטי והטרגי של מות אחיו הבכור במפתיע בגיל צעיר. נוכח הבנת הנאשם את המחירים שמשלם חדל לחלוטין משימוש בסמים בתחילת הקשר עם הפסיכולוגית עד קבלת המלצה לשימוש על בסיס רפואי לטיפול בחרדה ובפוסט הטראומה. כיום מקפיד לצרוך את המימונים שהותוו עבורו. מתפקד באופן אחראי במקום עבודתו, נוכח בתפקידו באופן מלא ומקיים מערכת יחסים תקינה עם עמיתיו לעבודה. כן ציינה מערכת היחסים החמה והתומכת עם בני משפחתו. גם להתרשמותה הנאשם הבין ההשלכות לשימוש בסמים ומחוייב לשימוש מדוד

- בהתאם לצרכיו, תוך שהוא מתפקד באופן אחראי בעבודה ובחוג המשפחה.
10. ממכתב אחד ממנהלי ניר עם חקלאות עולה כי הנאשם אחראי על צוות רב של עובדים ישירים ועובדי קבלן ודואג לרווחתם, זכויותיה ותפוקדם. הנאשם "**הפגין ישר, אמינות, חריצות ומוסר עבודה רב בכל זמן נתון בכל שעות היום**" ולדבריו "**הוא נכס משמעותי... ותורם רבות לכלכלת והצלחת הקיבוץ...**" וכי מדובר ב"**מלח הארץ**". ממכתב מנהל נוסף עלה כי לצורך עבודתו על הנאשם להיות בעל רישיון נהיגה בתוקף.
11. מטיעוני ההגנה עולה כי בכוננת הנאשם ללמוד וכי ההרשעה עלולה לסכן יכולתו להתקבל לתפקידים ניהוליים בתחום החקלאי, כולל בתחום גידול קנבוס. תימוכין לטענה זו ניתן למצוא בסעיף 4.4 לחוזר משנה למנכ"ל (עדכון 4.9.19, עמוד 11) שהוגש, ממנו עולה כי קיומו של רישום פלילי עלול לפגוע ביכולת לקבל המלצת משטרת ישראל שהיא תנאי לקבלת רישיון לעבוד בתחום גידול קנבוס.
12. עוד עלה מהמסמכים שהוגשו עולה כי הנאשם סיים שירות צבאי מלא, בין היתר בתפקיד לוחם חי"ר רובאי 5. התנהגותו ראויה לציון ונמצא שהוא בעל תושייה, רמה אישית גבוהה, ביצע תפקידיו לשביעות רצון מפקדיו, במסירות, בהתמדה ובאופן עצמי.
13. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, הביע צער וחרטה על מעשיו וחסך זמן שיפוטי יקר. ניתן ללמוד על החרטה ונטילת האחריות גם מכך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה ומקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם כי מהתסקיר עולה שהנאשם הפנים חומרת מעשיו, הבין משמעותם, נטל אחריות מלאה על מעשיו ומתחרט עליהם. הנאשם נטל אחריות מלאה על ביצוע העבירה הן בפני שירות המבחן כאמור לעיל והן בפני. הנאשם ציין בדבריו לעונש כי מבין ומודע לפסול שבמעשיו, מבקש להתקדם במישורי חייו, לרבות בתחום העבודה וחושש מכך שההרשעה תפגע באפשרויות התעסוקתיות שלו.
14. בפסיקה לא נקבעו מסמרות באשר לצורך להצביע על פגיעה קונקרטיה במקום העבודה. התכלית היא שלא לשים מכשול בפני נאשמים ולאפשר להם להשתקם ולחזור ולהשתלב בחברה יצרנית ובקהילה, גם באותם מקרים בהם לא הוכח נזק קונקרטי [ראו לדוגמא ע"פ 3554/16 יעקובוביץ' נ' מדינת ישראל (11.6.17); רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.17) (להלן: רע"פ יצחק); ע"פ 4466/13 פורטל נ' מדינת ישראל (22.5.14); רע"פ 3446/10 אלחלים נ' מדינת ישראל (6.4.11) ו-ע"פ 9090/00 שניידרמן נ' מדינת ישראל (22.2.01) וכן ראו פסק דינה של כב' הש' דינה כהן ב-ענין עטיה שהובא לעיל]. כך גם אם לא הוכחה פגיעה קונקרטיה בתעסוקה, אין בכך כדי ללמד שלא הוכחה פגיעה בשיקום הנאשם. ב-רע"פ יצחק קבע בית המשפט העליון כי אף בעבירה חמורה מזו שלפניי, כאשר מדובר היה במי שהורשע בעבירות סיוע לאחר מעשה ושיבוש מהלכי משפט בפרשת רצח קשה וכואבת - בהינתן ש"עשויה להיות השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עבודתו המקצועית ועל סיכוייו להיקלט בעבודה...", יש מקום להורות על ביטול הרשעה. ב-ענין קיזר קבע כב' הש' ברסלר-גונן -
- "...גם בהקשר של הנזק הקונקרטי מצאנו בשנים האחרונות אפשרויות הגמשה במקרים המתאימים, כאשר כאמור עוצמתה של הפגיעה בערכים המוגנים אפשרה זאת, על מנת לאפשר לעבריין להשתקם ולחזור להשתלב בחברה היצרנית ובקהילה..."
- בהקשר של הנזק הקונקרטי, נכון להתבונן על כל נאשם ונאשם. לכל אדם קיימים מאפיינים אחרים, הוא נמצא בסביבה מסויימת ואורח חייו ייחודי. על כן, נזקו יהיה לא אחת תלוי בנתוני האישיים, בנתוני סביבתו, הקהילה, התרבות וכיוצא ב נתונים המשפיעים על יכולת התקדמותו והתפתחותו של אדם בסביבתו..."
- כך, הסתייעות ב"מקבילית הכוחות" ב-ענין קיזר הובילה למסקנה כי גם באותם מקרים בהם לא הוכח נזק

קונקרטי, אולם מדובר במי שנעדר עבר פלילי, אשר תרם לחברה במהלך שנים רבות, נכון וראוי להורות על ביטול ההרשעה, כשהעבירה, בנסיבותיה, לא הובילה לפגיעה חמורה בערכים המוגנים, וכלשונו של כב' הש' ברסלר-גון

"ההליך אינו נקמני, וכאמור יש לעודד אפשרויות חרטה במהלך מעשה עברייני. האופן שבו פעל המערער במהלך חייו והתנדבותו ושירותו בקהילה, בהחלט צריכים לעמוד לזכותו בעת שהוא נותן את הדין על עבירה שביצע. המקרה שלפנינו מדגים לטעמי את האיזון הנכון במקבילית הכוחות שבה יינתן משקל רב יותר לכך שמדובר באירוע חד פעמי שאינו מאפיין את אורח חייו של המערער, לחרטה המוכחת במהלך האירוע. כך יש לתת משקל לדימוי העצמי של המערער בעייני עצמו ובעייני קהילתו, ... הכל מבלי להקל ראש מחומרת העבירה עצמה. לטעמי לא יהיה בביטול ההרשעה כדי לפגוע בהרתעה הנדרשת ובמסר הנובע מראיית בית המשפט את חומרת האירוע ואת הפגיעה בערכים המוגנים הנובעים מהמעשה אלא, מתן ביטוי קונקרטי גם לשיקולים האישיים בנסיבות העניין".

15. גם ב-ענין אבו מדיעם קבע כב' הש' דנינו, כי

"עת משתכנע בית המשפט כי סוג העבירה אינו מחייב את הרשעת הנאשם, יש בכוחו לבחון את הפגיעה בשיקומו של הנאשם בפריזמה מרוככת יותר, במובן זה שגם אם לא מוכח נזק קונקרטי או אף מידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי, אלא אך 'השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עתידו המקצועי ועל סיכוייו להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי'...", הרי העולה מהמקובץ יניב מסקנה כי בנסיבות מקרה נתון, על מאפייניו, יהא בכוחו של בית המשפט לשקול את ביטול ההרשעה".

וכי די בקיומה של "הסתברות קרובה למדי" שנאשם "ייתקל בקושי ממשי" להתקבל לעבודה או לקבל רישיון "על רקע הרשעתו. למצער, ניתן לומר כי להרשעתו תהא 'השפעה שלילית' על עתידו המקצועי ועל סיכוייו להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי" כדי להוביל למסקנה שניתן לסיים את התיק בביטול הרשעה.

16. עולה מן המקובץ כי עלה בידי ההגנה להראות שבעניינו של הנאשם מתקיימים שני התנאים שנקבעו ב-

הלכת כתב. ראשית, כפי שקבעתי לעיל, מהפסיקה, לרבות פס"ד שי עולה כי בנסיבות מסוימות, גם בעבירה של הספקת סם, ואפילו סם מסוכן מסוג MDMA - ניתן לסיים הליך בביטול ההרשעה. בנוסף, הנאשם הראה קיומה הסתברות קרובה למדי שהוא עלול להתקל בקושי ממשי להתקבל לעבודה בשל הרשעתו וכי תהיה לה "השפעה שלילית" על עתידו המקצועי וסיכוייו להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי אם ההרשעה תעמוד על כנה. נזק החורג מהנזק "הרגיל" שנגרם לנאשמים מהרשעתם. בהתאם לקביעת כב' הש' דנינו ב-ענין אבו מדיעם לגבי קיומה של "מקבילית כוחות" בין שני התנאים שנקבעו ב-**הלכת כתב**, "במובן זה שכלל שמעשה העבירה... קל יותר, אפשר כי בית המשפט ייטה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר". גם ב-ענין קיזר קבע כב' הש' ברסלר-גון כי ניתן להיעזר ב"מקבילית הכוחות" כפי שנקבע ב-ענין אבו מדיעם וכי "ככל שעצמת הפגיעה בערכים המוגנים פחותה, כי אז יקל יותר להניח תשתית להראות כי הפגיעה כתוצאה מההרשעה אינה מדתית ופחות ידרש העושה להצביע על נזקים קונקרטיים ויכול וניתן יהיה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר".

סוף דבר

17. מכל המקובץ לעיל, מצאתי כי האיזון בין האינטרס הציבורי בהרתעה היחיד והרבים, כמו גם הוקעת עבירות סמים - לבין אינטרס הנאשם, נוכח הנסיבות הייחודיות של הנאשם, הטיפול שעבר, החשש שהרשעה

תפגע בעבודתו, בהתחשב בעברו הנקי, בשירותו הצבאי, בקיום אורח חיים תקין ויצרני, ומעל הכל - ההודאה והבעת החרטה על מעשיו - מצאתי שיש להורות על **ביטול הרשעת הנאשם, כך שההליך יסתיים ללא הרשעה ובנוסף יושתו על הנאשם:**

(א) **5,000 ₪ התחייבות** למשך שנה מהיום, שלא יעבור כל עבירה על **פקודת הסמים**.

על הנאשם להצהיר על ההתחייבות היום. לא יצהיר על ההתחייבות היום - יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר בפועל לשם כפיה.

(ב) הנאשם יבצע 250 שעות של"צ (שירות לטובת הציבור) במתנ"ס שדרות, בהתאם לתכנית שירות המבחן. אם יהא צורך בשינוי מקום ההשמה - יבצע שירות המבחן את השינוי וידווח עליו לבית המשפט (להלן: **צו של"צ**).

מובהר לנאשם כי אם לא יבצע את צו השל"צ כנדרש, יוחזר עניינו לדין בבית המשפט ודינו ייגזר מחדש.

(ג) הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום (להלן: **צו מבחן**).

מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד במבחן, יוחזר עניינו לדין בבית המשפט ודינו ייגזר מחדש.

(ד) הנאשם ישלם פיצוי בסך **5,000 ₪ לעמותת אל - סם**.

ניתן לשלם את הפיצוי באחת הדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני (בשרות עצמי) מרכז גבייה - במספר *35592 או 073-2055000
 - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות (אין צורך בשוברית שלום).
- לא תשמע טענה שהנאשם לא קיבל שוברית שלום בדואר.**

(ה) **6 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או מהחזיק רישיון נהיגה**. התנאי הוא שבמשך שנה מהיום לא יעבור עבירה על **פקודת הסמים**.

מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בצו השל"צ או בצו המבחן, יוחזר עניינו לדין בבית המשפט, הוא יורשע ודינו ייגזר מחדש.

המזכירות מתבקשת להעביר עותק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה היום, כ"ב באדר התשפ"ג, 15 במרץ 2023, במעמד הנוכחים.

חתימה